

निकारात्परिभवात् कृष्णानयनदृष्टेनसतथा द्रौपद्याकर्षणेनकुपितइत्यर्थः ॥ ५५ ॥ अभिन्नकरटामुखंप्रभिन्नेभ्यस्तीभूतेकरटयोर्गडयोर्मुखेमदनिर्मममार्गेयस्यतं ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ व्यस्पंदत
 दुर्योधननिकाराच्चबाहुवीर्याच्चदर्पितः ॥ कृष्णानयनदृष्टश्चव्यवर्द्धतटकोदरः ॥ ५५ ॥ अभिपद्यचबाहुभ्यांप्रत्यगृह्णादमर्षितः ॥ मातंगमिवमातंगःप्रभिन्न
 करटामुखं ॥ ५६ ॥ सचाप्येनंततोरक्षःप्रतिजग्राहवीर्यवान् ॥ तमाक्षिपद्भीमसेनोबलेनबलिनांवरः ॥ ५७ ॥ तयोर्भुजविनिष्पेषादुभयोर्बलिनोस्तदा ॥ शब्दः
 समभवद्दोरोवेणुस्फोटसमोयुधि ॥ ५८ ॥ अथैनमाक्षिप्यबलाद्ब्रह्ममध्येटकोदरः ॥ धूनयामासवेगेनवायुश्चंडइवद्रुमं ॥ ५९ ॥ सभीमेनपरामृष्टोदुर्बलोबलिना
 रणे ॥ व्यस्पंदतयथाघ्राणंविचकर्षचपांडवं ॥ ६० ॥ ततएनंपरिश्रांतमुपलक्ष्यटकोदरः ॥ योक्रयामासबाहुभ्यांपशुरशनयायथा ॥ ६१ ॥ विनदंतंमहानादं
 भिन्नभेरीस्वनंबली ॥ भ्रामयामाससुचिरंविस्फुरंतमचेतसं ॥ ६२ ॥ तंविषीदंतमाज्ञायराक्षसंपांडुनंदनः ॥ प्रगृह्यतरसादोभ्यांपशुमारममारयत् ॥ ६३ ॥ आक्र
 म्यचकटीदेशेजानुनाराक्षसाधमं ॥ पीडयामासपाणिभ्यांतस्यकंठंटकोदरः ॥ ६४ ॥ अथजर्जरसर्वांगंव्याविद्धनयनांवरं ॥ भूतलेभ्रामयामासवाक्यंचेदमुवा
 चह ॥ ६५ ॥ हिडिंबकयोःपापनत्वमश्रुप्रमार्जनं ॥ करिष्यसिगतश्चापियमस्यसदनंप्रति ॥ ६६ ॥ इत्येवमुक्त्वापुरुषप्रवीरस्तराक्षसंक्रोधपरीतचेताः ॥ विस्रस्त
 वस्त्राभरणंस्फुरंतमुद्घातंचित्तंव्यसुमुत्ससर्ज ॥ ६७ ॥ तस्मिन्हतेतोयदतुल्यरूपेकृष्णांपुरस्कृत्यनरेद्रपुत्राः ॥ भीमंप्रशस्याथगुणैरनेकैर्हृष्टास्ततोद्वैतवनायजग्मुः ॥
 ॥ ६८ ॥ विदुरउवाच एवंविनिहतःसंख्येकिर्मीरोमनुजाधिप ॥ भीमेनवचनात्तस्यधर्मराजस्यकौरव ॥ ६९ ॥ ततोनिष्कंटकंकृत्वावनंतदपराजितः ॥
 द्रौपद्यासहधर्मज्ञोवसतितामुवासह ॥ ७० ॥ समाश्वास्यचतेसर्वेद्रौपदीभरतर्षभाः ॥ प्रहृष्टमनसःप्रीत्याप्रशशंसुर्वटकोदरं ॥ ७१ ॥ भीमबाहुबलोत्पिष्टेविनष्टे
 राक्षसेततः ॥ विविशुस्तेवनंवीराःक्षेमंनिहतकंटकं ॥ ७२ ॥ समयागच्छतामार्गेविनिकीर्णोभयावहः ॥ वनेमहतिदुष्टात्मादृष्टोभीमबलाद्धतः ॥ ७३ ॥ तत्रा
 श्रौषमहंचैतत्कर्मभीमस्यभारत ॥ ब्राह्मणानांकथयतांयेतत्रासन्समागताः ॥ ७४ ॥ वैशंपायनउवाच एवंविनिहतंसंख्येकिर्मीरंरक्षसांवरं ॥ श्रुत्वाध्या
 नपरोराजानिशश्वासात्तवत्तदा ॥ ७५ ॥ इतिश्रीमहाभारतेआरण्यकेपर्वणिकिर्मीरवधपर्वणिविदुरवाक्येएकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥ समाप्तंचकिर्मी
 रवधपर्व ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥

किंचिच्चलनंकृतवान् ॥ ६० ॥ योक्रयामासबबंध रशनयापशुमिव ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ पशुमारंपशुमिवमारयित्वा कषादित्वादनुप्रयोगः समू
 लघातंन्यवधीदरीश्चेतिवत् ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ ६७ ॥ ६८ ॥ ६९ ॥ ७० ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ ७५ ॥ इत्यारण्यकेपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेएकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥ ॥ ७३ ॥